

Tvorba veřejných projektů – příklad Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání

*Mgr. Bc. David Póč
Katedra veřejné ekonomie
Oddělení pro strategii a rozvoj*

Veřejný projekt

- Realizace projektů – možnost vyšší efektivity při vynakládání veřejných prostředků?
- Veřejný projekt
 - Ochrana (1999) – projekty jsou považovány za systémový návrh na alokaci veřejných zdrojů (především investiční akce)
 - Možnost rozšíření pojetí – i na neinvestiční aktivity
 - Široké pojetí - veřejné projekty lze chápat jako jakékoli aktivity plněné v rámci veřejného sektoru při kterých dochází k alokaci veřejných prostředků (problematika specificky vázaných
- „Výhody“ využití projektového přístupu
 - Možnost jasně vázat předpokládané finální „efekty“ k nákladům
 - Uplatnění možnosti posuzovat jednotlivé varianty řešení – tj. hodnocení veřejných projektů!!!
 - Monitoring postupu a možnosti uplatnění široké spektra kontrolních nástrojů

Veřejný projekt (2)

- Znaky veřejného projektu (splnění alespoň jedné podmínky):
 - Významná část zdrojů pro realizaci pochází z přímého či nepřímého veřejného financování (např. daňové úlevy)
 - Realizace je založena na dalších nástrojích hospodářské politiky (např. různé nařízené regulace)
 - Jsou s ním spojeny významné externality (např. dopady na trh v důsledku realizace projektu)
- Problémy – vymezení užitků a jejich porovnání (např. nehmotné), možnosti porovnání projektů (např. různé dotační tituly s odlišnými pravidly), nutnost co nejpřesnějšího stanovení cílů projektu
- Stanovení cílů – při stanovení cílů je nutné zodpovědět velké množství otázek (komu projekt slouží?, lze je identifikovat?, proč je nutné projekt řešit?, jaký stav napravujeme/vylepšujeme?...) a následně kontrolovat plnění cílů (nebyly podceněny zdroje?, neobjevují se nové skutečnosti ovlivňující realizaci – dosažení cílů?...)

Projektový cyklus

- V případě, že dojde k rozhodnutí o řešení určitého problému formou projektu, tak se dnes často uplatňuje fenomén tzv. projektového cyklu – definování jednotlivých částí projektu
- Příkladem – Dočkal, 2007 definuje 8 etap:
 - 1. Existence problému – stanovení řešení (cílů) ve vazbě na možnosti
 - 2. Identifikace zdrojů/dotačních podmínek při konsenzu tzv. stakeholders - možné získání účelových prostředků
 - 3. Vyhledání dotačního titulu/zdroje a zajištění přijatelnosti projektu – shoda cílů s účelově vázanými prostředky
 - 4. Zpracování žádosti – administrativní a další procesy
 - 5. Předrealizační příprava – doložení dalších dokumentů/podkladů, vypořádání připomínek/změn
 - 6. Realizace projektu – dodržení podmínek, sledování cílů
 - 7. Ukončení projektu a udržitelnost – využití výsledků
 - 8. Identifikace potencionálních nových problémů/rizik – změna situace a nutnost reakce

Jak fungují fondy EU? (1)

1. O rozpočtu pro strukturální fondy a pravidlech jejich využívání rozhoduje vrcholná schůzka (tj. všichni členové Unie) na základě návrhu Evropské komise projednaného v Evropském parlamentu
2. Po těchto rozhodnutích vypracuje každý stát nebo region své návrhy a sestaví z nich plán pro problémové oblasti a znevýhodněné sociální skupiny, s přihlédnutím k tematickému zaměření Komise
3. Vypracované plány jsou předloženy Evropské komisi.
4. Každý stát s Komisí projedná obsah těchto dokumentů a možnosti použití národních fondů a fondů Společenství při jejich uskutečňování

Jak fungují fondy EU? (2)

5. Když se obě strany na těchto otázkách dohodnou, Komise schválí plány a programy, které z toho vyplývají
6. O podrobnostech programů, zejména programových dodatcích, rozhodují autonomně státní nebo regionální orgány. O těchto dokumentech se s Komisí nejedná, ale jsou jí zasílány pro informaci.
7. Orgán pověřený řízením programu vybere projekty, které nejlépe odpovídají jeho cílům, a poté informuje uchazeče o své volbě
8. Vybrané subjekty pak mohou svůj projekt realizovat, musí jej ovšem dokončit ve lhůtě stanovené v programu, neboť rozvrh výplat je stanoven již na začátku
9. Příslušné úřady pravidelně sledují průběh implementace programu, a to za pomoci monitorovacího výboru, kde jsou zastoupeni různí partneři (zástupci z oblasti ekonomické a sociální i životního prostředí)

Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF)

Hlavní finanční nástroj na realizaci strukturálních politik v EU – strukturální fondy:

- **Evropský fond regionálního rozvoje - ERDF**
 - **Evropský sociální fond – ESF**

Kohezní fond, Fond soudržnosti ad.

Budoucnost evropských fondů v ČR

Nové programovací období 2014 – 2020

- Na základě schváleného rozpočtu Společenství na léta 2014 – 2020 přistoupila i ČR k řešení budoucnosti využívání evropských fondů
- Příprava Dohody o partnerství a dalších dokumentů na programovací období 2014 – 2020
- Otázka alokace unijních dotací mezi jednotlivé programové tituly
- Vznik 10 tzv. národních programů – tzv. sektorové operační programy + programy přeshraniční, nadnárodní a mezinárodní spolupráce

Dohoda o partnerství 2014-2020

- Dohoda o partnerství analyzuje na základě evropských, národních i regionálních strategických dokumentů současnou socioekonomickou situaci České republiky, zdejší disparity, rozvojové potřeby a potenciál. Definiuje priority a očekávané výsledky pro celé programové období (klíčovým ukazatel, kam bude směřována podpora z ESIF). Součástí Dohody o partnerství jsou mimo jiné i základní implementační opatření či popis integrovaných přístupů.
- Nedílným obsahem dokumentu je i příloha k naplňování předběžných podmínek, což je soubor opatření, která musí být splněna, aby Česká republika mohla čerpat finanční prostředky z ESI fondů.
- Nutnost propojení evropských dotačních titulů a národních zdrojů.
- Změny oproti programovému období 2007-2013 (např. otázka ROPů).

Přehled hlavní ESIF programů v ČR 2014-2020

- Programy pro programové období 2014 – 2020 byly vymezeny usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012
- Národní operační programy (+ další)
 - 1.Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu;
 - 2.Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy;
 - 3.Operační program Zaměstnanost, řízený Ministerstvem práce a sociálních věcí;
 - 4.Operační program Doprava, řízený Ministerstvem dopravy;
 - 5.Operační program Životní prostředí, řízený Ministerstvem životního prostředí;
 - 6.Integrovaný regionální operační program, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
 - 7.Operační program Praha - pól růstu ČR, řízený Magistrátem hlavního města Prahy;
 - 8.Operační program Technická pomoc, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
 - 9.Operační program Rybářství 2014-2020, řízený Ministerstvem zemědělství;
 - 10.Program rozvoje venkova, řízený Ministerstvem zemědělství;

Tvorba projektu(1)

- Ex – ante fáze
 - Feasibility study ad.
 - Identifikace nástrojů
 - Deskripce problémů
 - Otázky udržitelnosti
 - Podmínky organizace
 - Finanční nástroje (veřejná podpora ad.)
 - Legislativa
 - Spolupráce

Tvorba projektu(2)

- Realizace
 - Specifická pravidla poskytovatele
 - Legislativa
 - Monitoring
 - Kontroly
 - Partnerství projektu
 - Management projektu
 - Změny projektu
 - Dokončení projektu

Tvorba projektu(3)

- Ex – post
 - Udržitelnost projektu
 - Výstupy a jejich role pro organizaci
 - Kontroly
 - Fungování týmu/paměť organizace
 - Další projekty
 - Dlouhodobá strategie

Kde lze získat další informace

- Webové stránky jednotlivých tzv. řídicích orgánů
- Webové stránky www.strukturalni-fondy.cz
- Centrální portál pro podávání informací - <https://mseu.mssf.cz/> , systém MS 2014+ obsahující modul IS KP
- Postup podání žádosti + hodnocení
- MMR *Abeceda fondů EU – 2014 2020*. K dispozici na:
- http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/eb8da430-a82d-419f-b102-87db6284a163/Abeceda_nahled.pdf?width=0&height=0

Děkuji za pozornost

Pro přednášku byly použity materiály z informačních portálů www.msmt.cz a www.strukturalni-fondy.cz, kde lze získat doplňující informace.